

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра німецької філології

Затверджено

На засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол No 10 від 1 червня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ФІЛОЛОГІЇ»

що викладається в межах ОПП __Німецька та англійська мови і літератури
(переклад включно)__

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

для здобувачів із спеціальності 035 Філологія

Львів – 2020 рік

Силабус курсу «Основи філології»

2020/2021 навчального року

Назва курсу	Основи філології
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035.05 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Теребушко Юрій Романович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	
Посада	доцент кафедри німецької філології Львівського національного університет імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Yuriy.Terebushko@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/terebushko-yurij-romanovych

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Щосереда, 13.30-15.20
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, а. 427)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/osnovy-filolohiji
Коротка анотація курсу	Курс “Основи філології” охоплює найважливіші відомості про мову, її структуру, одиниці й закономірності функціонування. Викладається в 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	Мета курсу: допомогти студентам опанувати основи філології, сформувані теоретичні основи для вивчення

	<p>основ германістики і базового понятійного апарату для осмислення наступних курсів у системі лінгвістичних дисциплін.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ввести в проблематику лінгвістичної науки; ➤ сформувати у студентів наукове уявлення про системний характер мови; ➤ сформувати базові лінгвістичні знання, потрібні для осмислення рідної та іноземної мови; ➤ випрацювати базовий понятійний апарат, потрібний для сприйняття і осмислення наступних лінгвістичних дисциплін; ➤ випрацювати навички порівняльного аналізу, опису і інтерпретації фактів рідної та іноземної мови; ➤ сприяти формуванню навиків роботи з науковою, науково-популярною літературою та словниками
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сулим В. Т. Основи практичної лінгвістики / В. Т. Сулим, Л. П. Віталіш, Ю. Р. Теребушко. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 360 с. 2. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. – К.; Одеса, 1991. 3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. – К., 2005. 4. Левицький Ю. М. Мови світу: Енциклопед. довід. – Л., 1998. 5. Левицький В. В. Основи германістики. – Вінниця, 2008. 6. Лингвистический энциклопедический словарь. – М., 1990. 7. Bussmann H. (Hrsg.). Lexikon der Sprachwissenschaft. – Stuttgart: Kröner, 2002. 8. Lemnitzer L. Korpuslinguistik / L. Lemnitzer, H. Zinsmeier. – Tübingen : Narr, 2006. – 220 S. 9. Schwarz M. Semantik. Ein Arbeitsbuch / M. Schwarz, J. Chur. – Tübingen 1993. – 223 S. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. - М.,1975. 2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2004. 3. Булатецька Л. І. Теорія і теоретизація у лінгвістиці. – Вінниця, 2004. 4. Виноградов В.С. Введение в переводоведение: общие и лексические вопросы. - М: ИОСО РАО, 2001.-223 с. 5. Жирмунский В. М. История немецкого языка. – М., 1965.

	<p>6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – К., 2003.</p> <p>7. Мурат В. П. Введение в языкознание: Метод. указания для студ. филол. ф-тов ун-тов. – М., 1988.</p> <p>8. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). – Вінниця, 2005.</p> <p>9. Німецько-українські паралелі / За ред. Ю.О.Жлуктенка. К.: Наук. книга, 1984.</p> <p>10. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. – К., 1996.</p> <p>11. Сучасна українська літературна мова / М. Я. Плющ, С. П. Шевченко, Н. Я. Грипас. – К., 2001.</p> <p>12. Теоретические основы классификации языков мира. – М., 1980.</p> <p>13. Филичева Н. И. История немецкого языка. – М., 1959.</p> <p>14. Чемоданов Н. С. Хрестоматия по истории немецкого языка. – М., 1978.</p> <p>15. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. – К., 2004.</p> <p>16. Ющук І. П. Вступ до мовознавства. – К., 2000.</p> <p style="text-align: center;">Інтернет-ресурси</p> <p>1. DUDEN [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.duden.de/</p> <p>2. DWDS Digitales Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache [Електронний ресурс] / hrsg. von Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften. – Режим доступу : www.dwds.de.</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність мови як складного і багатопланового явища, що має суспільну природу; • діалектичний взаємозв'язок мови і мовлення як дихотомію; • специфіку мови як особливої універсальної знакової системи; • одиниці мови, основні мовні категорії та взаємозв'язки мовних рівнів; • термінологію мовознавства <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оперувати основними поняттями філології; • працювати з лінгвістичними словниками різних типів; • вести власний лінгвістичний словник; • визначати типи відношень слів у лексичній системі мови; • конспектувати першоджерела, виділяти головну думку, аргументувати і узагальнювати.
Ключові слова	Мова, знакова система, структура, мовні рівні

Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Форми організації навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації, тестування, написання доповідей і рефератів
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод.
Необхідне обладнання	Проектор і ноутбук

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	<p>Аудиторна робота – 40 балів (2x20) Індивідуальне завдання – 20 балів Модульні контрольні роботи – 40 балів (2x20) Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>																							
Критерії оцінювання	<p>1. Оцінювання аудиторної роботи (0 – 40 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань, базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Кількість балів</th> <th style="text-align: center;">Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</th> <th style="text-align: center;">% правильних відповідей (аудиторна робота)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">40 – 37</td> <td style="text-align: center;">відмінна</td> <td style="text-align: center;">100 – 90</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">36 – 33</td> <td style="text-align: center;">дуже добра</td> <td style="text-align: center;">89 – 81</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">32 – 29</td> <td style="text-align: center;">добра</td> <td style="text-align: center;">80 – 71</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">28 – 25</td> <td style="text-align: center;">задовільна</td> <td style="text-align: center;">70 – 61</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">24 – 21</td> <td style="text-align: center;">достатня</td> <td style="text-align: center;">60 – 51</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">20 – 0</td> <td style="text-align: center;">незадовільна</td> <td style="text-align: center;">50 і менше</td> </tr> </tbody> </table>			Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)	40 – 37	відмінна	100 – 90	36 – 33	дуже добра	89 – 81	32 – 29	добра	80 – 71	28 – 25	задовільна	70 – 61	24 – 21	достатня	60 – 51	20 – 0	незадовільна	50 і менше
	Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)																					
	40 – 37	відмінна	100 – 90																					
	36 – 33	дуже добра	89 – 81																					
	32 – 29	добра	80 – 71																					
	28 – 25	задовільна	70 – 61																					
	24 – 21	достатня	60 – 51																					
	20 – 0	незадовільна	50 і менше																					
	<p>2. Оцінювання індивідуальної роботи студентів (0-20), враховує якість та обсяг опрацювання наукової літератури, вміння її реферувати, аналізувати, узагальнювати результати пошуків і виклад власних думок.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p>																							

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (індивідуальне завдання)
20 – 18	відмінна	100 – 90
17 – 16	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

3. Оцінювання письмових модульних робіт (0-40 балів) враховує рівень сформованості знань та вмій з навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
40 – 37	відмінна	100 – 90
36 – 33	дуже добра	89 – 81
32 – 29	добра	80 – 71
28 – 25	задовільна	70 – 61
24 – 21	достатня	60 – 51
20 – 0	незадовільна	50 і менше

Політика виставлення балів

Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування, плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік

	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано
	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано
	80 - 71	C	Добре	Зараховано
	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано
	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано
	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)
Студентам на замітку	<p>Академічна доброчесність. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладом академічної недоброчесності. Виявлення її ознак в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>			
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.			

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Verbinden Sie die Termini mit ihren ukrainischen Entsprechungen:

1. Anschließung f	a. морфологія
2. Flexion f	b. словосполучення
3. Grammatik f	c. граматики
4. Kongruenz f	d. закінчення; флексія,
відмінювання, формотворення
5. Konjugation f	e. прилягання
6. Morphologie f	f. дієвідмінювання
7. Numerus m	g. категорія числа
8. Wortgruppe f	h. узгодження

Ihre Antworten: 1__ 2__ 3__ 4__ 5__ 6__ 7__ 8__

Kombinieren Sie richtig den Terminus mit seiner Definition:

1. Adjektiv n	a. Die ... ist eine syntaktisch oft isolierte, wortähnliche Lautäußerung, mit der Empfindungen oder Aufforderung ausgedrückt oder Laute nachgeahmt werden. Die ... ist eine Wortart.
2. Adverb n	b. ... (Beugung) ist die Veränderung des Nomens nach den vier Kasus.
3. Artikel m	c. ... sind eine Gruppe der Pronomen mit der semantischen Funktion des ausdrücklichen Hinweisens.
4. Deklination f	d. Das ... ist eine unflektierbare Wortart, die auf die Eigenschaft eines Vorgangs, auf dessen Ort, Zeit, Grund, Zweck hinweist. Somit unterscheidet man qualitative Adverbien und Umstandsadverbien.
5. Demonstrativpronomen n	e. Der ... ist ein Dienstwort, das das Substantiv begleitet und seine grammatischen Kategorien (grammatisches Geschlecht, Zahl, Kasus) kennzeichnet.
6. Indefinitpronomen n	f. Das ... ist eine Wortklasse, die das Merkmal, meistens eine Eigenschaft, eines Wesens oder eines Dinges bezeichnet.
7. Interjektion f	g. Das ... ist ein Pronomen mit der Funktion, eine Frage einzuleiten. "Wer" steht zur Erfragung von Personen, "was" zu Erfragung von Gegenständen.
8. Interrogativpronomen n	h. Der ... ist die grammatische Kategorie der deklinierbaren Wortarten, die die Be-

2019/2020 н.р., семестр 2

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання	Термін виконання
	Змістовий модуль 1.				
	Тема 1. Мова як поліфункціональна система Мова як універсальна креативна система. Вроджений характер мови. Підсвідоме граматичне знання. Ієрархія функцій мови. Єдність когнітивної та комунікативної функцій мови. Вторинні функції мови: мова як засіб відображення та закріплення досвіду й історії народу.	лекція	Основна:3; 5; 7 с.662	Тема 1 Написати і захистити реферат	Протягом семестру
	Різновиди комунікативної функції мови: інформативна, емоційно-експресивна і прагматична. Естетична функція мови художньої літератури. Різновиди когнітивної функції: розвиток, формування і передача думки, функції відображення, пізнання та національно-культурна.	практичне заняття			
	Тема 2. Мова як знакова структура Типологія знаків. Мовний знак і його властивості: умовність, двосторонність, соціальність, системність.	лекція	Основна: 3; 1; 7 с. 805-807	Тема 2. Знакові системи	02.03-06.03.2020
	Відмінність мови як природної знакової системи від штучних знакових систем: різномірність, асиметрія, надлишковість, відкритість, здатність	практичне заняття			

	до саморозвитку. Взаємодія мови з паралінгвістичними і штучними знаковими системами.				
	Тема 3. Мова як структурно організована система Мова як ціле, що складається з взаємозалежних і взаємозумовлених елементів. Основні одиниці мови: фонема, морфема, лексема і речення (структурна схема). Види відношень між одиницями мовної структури: парадигматичні і синтагматичні відношення між одиницями одного типу; ієрархічні відношення між одиницями різних типів.	лекція	Основна: 3; 1 с. 5, 20, 40, 64; 2; 6; 7 с. 504	Тема 3. Структурна організація мови Основні одиниці мови	16.03- 20.03.2020
	Поняття рівня мови. Мова як система підсистем. Відкритість мовної системи. Універсальні і національно-специфічні риси мовних систем.	практичне заняття			
	Тема 4. Фонетика і фонологія 1) Акустично-артикуляційна характеристика звуків мови. Будова мовного апарату (фізіологія мовлення). Артикуляційна база мови. Відмінності артикуляційних баз мов. 2) Фонема і звук. Поняття фонemi як одиниці мови. Унікальність системи фонем конкретної мови. Вокалічний і конзонантний тип мов. 3) Система голосних (вокалізм). Голосні як тип звуків мови. Обов'язкові диференційні ознаки голосних. Факультативні диференційні	лекція	Основна: 3; 1, с. 5-20; 2; 6,	Тема 4. Порівняння фонетичних процесів української та німецької мов	30.03- 03.04.2020

	<p>ознаки голосних: лабіалізація, довгота, назалізація, відкритість/закритість. Дифтонги. Порівняння систем голосних фонем української та німецької мов.</p> <p>4) Система приголосних (конзонантизм). Приголосні як тип звуків мови. Способи утворення приголосних. Характеристики приголосних. Порівняння систем приголосних фонем української та німецької мов.</p>				
	<p>Динамічні процеси в звуковій будові мов. Варіанти і варіації фонем. Сворідність фонетичних процесів української та німецької мов.</p>	<p>практичне заняття</p>			
	<p>Змістовий модуль 2.</p>				
	<p>Тема 5. Морфологія і синтаксис</p> <p>1) Морфема як одиниця мови. Типологія морфем за типом значення, за функціями. Афікси. Флективні морфеми.</p> <p>2) Граматичне значення (в його співвідношенні з лексичним). Граматична форма слова.</p> <p>3) Способи і засоби вираження граматичних значень. Граматичні категорії. Порівняння основних граматичних категорій німецької та української мов (рід, відмінок, час). Лексико-грамматичні, морфологічні і синтаксичні категорії в граматиці. Частини мови. Класифікація частин мови.</p>	<p>лекція</p>	<p>Основна: 1, с. 64-83</p>	<p>Тема 5 Порівняння основних граматичних категорій німецької та української мов</p>	

	Речення. Просте і складне речення. Складносурядне і складнопідрядне речення. Члени речення. Порядок слів. Синтаксична структура. Синтаксичний аналіз речення.	практичне заняття			
	Тема 6. Лексика і словотвір Причини і рушійні сили лексичних змін. Поняття лексичного значення. Денотативний, сигніфікативний та конотативний аспекти лексичного значення. Потенційне та актуальне значення. Семантична структура слова. Поняття семи та семми. Багатозначність та омонімія. Зміна лексичного значення, його звуження і розширення. Неологізми, архаїзми та історизми. Перенос значення. Метафора, метонімія, синестезія, синекдоха. Евфемізми. Лексичні запозичення. Гіпер-гіпонімія. Синонімія, референційна тотожність. Види лексичних синонімів. Повні, неповні, ідеографічні, контекстуальні і стилістичні синоніми. Синонімічні ряди. Відношення протилежності (полярності). Лексичні антоніми, їх структурний і семантичний поділ. Лексико-семантичні групи.	лекція	Основна: 1, с. 20-40; 3, с. 83-108;	Тема 6 Синонімія та лексико-семантичні групи	27.04-01.05.2020
	Головні поняття словотвору. Потенційні, узуальні й okazіональні слова. Типи словотворення. Словоскладання. Деривація. Експліцитна та імпліцитна деривація.	практичне заняття	Основна: 1, с. 20-40; 3, с. 83-108;		

	<p>Префіксація. Дієслівні та іменні префікси. Префікси автохтонні та запозичені. Суфіксація. Автохтонні та запозичені суфікси. Структурна та семантична класифікація суфіксів. Суфікси іменників чоловічого, жіночого та середнього родів. Напівафікси. Частотні компоненти складених слів. Конверсія. Субстантивізація. Ад'єктивація. Вербалізація. Адвербіалізація. Зворотна деривація. Синтаксичний словотвір. Зрощення. Скорочення.</p>				
	<p>Тема 7. Фразеологія Визначення фразеологізму. Ознаки фразеологізмів. Відмінності між стійкими та вільними словосполученнями. Принципи класифікації фразеологізмів. Структурні, структурно-семантичні та функціональні класифікації фразеологізмів. Фразеологічні зрощення.</p>	лекція	Основна: 3; 1, с.190-231; 6	Тема 7 Прислів'я та приказки в німецькій та українській мовах	11.05-15.05.2010
	<p>Прислів'я та приказки. Фразеологічні єдності. Фразеологічні сполучення. Компаративні фразеологізми. Парні фразеологізми. Крилаті вислови. Проблеми фразеологічної полісемії, синонімії, антонімії, омонімії. Фразеологічні ряди. Фразеологічні модифікації.</p>	практичне заняття			
	<p>Тема 8. Лінгвістична прагматика Мовлення в межах загальної теорії</p>	лекція	Основна: 3; 2;6 Додаткова: 2	Тема 8 Засоби реалізації	25.05-30.05.2020

	людської діяльності. Лінгвістика мови і лінгвістика мовлення. Поняття мовленнєвого акту, класифікація мовленнєвих актів.			мовленнєвих актів в німецькій та українській мовах	
	Тема 9. Прикладна лінгвістика Перекладознавство як наука. Комп'ютерна лінгвістика. Корпусна лінгвістика. Машинний переклад.	практичне заняття	Основна: 7, с. 109, 758 Додаткова: 9		